

Omgevingsvisie Leende 2040 (13 december 2021)

Leende en de Leendse samenleving op weg naar 2040

Introductie

In de omgevingsvisie legt de gemeente de ambities en doelen voor de fysieke leefomgeving voor de gehele gemeente voor de lange termijn vast. Als bijdrage daarvoor willen we in deze dorpsvisie aangeven hoe wij verwachten dat Leende er over 20 jaar uitziet.

De fysieke leefomgeving omvat in elk geval alle bouwwerken, de infrastructuur, het water, bodem, lucht, ons landschap en de natuur, het zogenaamde erfgoed, maar ook dat wat van belang is voor onze veiligheid en gezondheid.

Maar de fysieke leefomgeving is een breed begrip en kan niet los gezien worden van de 'sociale omgeving'. De 'sociale leefomgeving' omvat onder andere verenigingen, goede contacten in de buurt en mantelzorg. De sociale en fysieke leefomgeving zijn sterk verbonden. Zo is het fijner wonen in een veilige wijk en nodigen bankjes in een park uit tot gesprekken tussen burens.

De sociale leefomgeving is dus een belangrijk deel van de omgevingsvisie!

De inloopavond

Op 26 oktober organiseerde de Dorpsraad Leende een thema-avond met als onderwerp: 'de omgevingsvisie 2040'. De avond werd bijgewoond door ongeveer 20 Leendenaren. 10 Leendenaren gaven buiten de thema-avond om inbreng per e-mail. Als rode draad voor de discussies dienden de thema's die we, vooraf via een nieuwsbrief, met de inwoners hebben gecommuniceerd.

Samenvatting

De samenvatting van de resultaten van de brainstorm op 26 oktober 2021, is uitdrukkelijk gebaseerd op de meningen van de deelnemers. Hun schriftelijke inbreng is, door de dorpsraad toekomstgericht verwoord, bedoeld als aanbeveling voor de komende 20 jaar aan het gemeentebestuur.

1. Bestuurscultuur, maatschappelijke en sociale aspecten.

Wat zijn belangrijke aandachtspunten: de ontwikkeling van de bevolking, sociale samenhang, eenzaamheid, vergrijzing, zorg, etc.?

- a. Sta open voor en steun burgerinitiatieven die gericht zijn op welzijn en leefomgeving. Vertrouw op burgers bij de uitvoering van overheidsprojecten. Betrek hen bij de voorbereiding, uitwerking en realisatie van plannen die hun leefomgeving raken, en appelleer aan hun verantwoordelijkheidsgevoel. Voorbeelden hiervoor: wonen, maatschappelijke voorzieningen, energietransitie, omgevingsplan, gemeentelijke herstructurering, inrichting van wijken en buurten. Wijs één of twee concrete projecten aan als proef en start daarmee in 2022. Benut daarvoor de dorpsnetwerken als Dorpsraad, buurtverenigingen of creëer burgercommissies. Burgers die medeverantwoordelijk zijn, zullen gemotiveerd zijn om doelen te bereiken, over de grenzen van verenigingen en instituten heen.
- b. Zorg voor passende voorzieningen voor jongeren in de leeftijdscategorie van 12 tot 18 (beziggeden, creativiteit, sportfaciliteiten). Bied hulp bij de interpretatie of het ontzenuwen van valse informatie en nepnieuws.
- c. Stimuleer de samenwerking tussen ouderenverenigingen (activiteiten, hulp, mobiliteit, eenzaamheidsbestrijding) met inzet van vrijwilligers.
- d. Zorg voor betaalbaar (lieftst gratis) lokaal en regionaal vervoer met goede verbindingen in de regio.

2. Wonen.

Welke woningen zijn nodig. Denk aan: aantallen, voor wie, type, woonvormen en waar te bouwen?

- a. Maak in 2022 op basis van de verwachte ontwikkeling (demografische visie) voor de periode van nu tot 2040 een concreet plan voor wonen, met aandacht voor woonvormen en locaties voor woningbouw en herhaal dat iedere 5 jaar.
- b. Stem de plannen af op de behoeften en middelen (huur en koop) van de doelgroep: starters, ouderen, jongeren, gebroken gezinnen, alleenstaanden.
- c. Bevordering van doorstroming kan een belangrijke rol spelen. Grotere gezinnen stromen door naar vrijkomende grote woningen, voorheen bewoond door senioren. Naast de behoefte aan seniorenwoningen is er een behoefte aan voorzieningen voor andere woonvormen als bv woongroepen met verzorging, "hofjes", Tiny houses, appartementen voor de smallere en bredere beurs.
Sta woningsplitsing toe, net als woonvormen, bekend als 'kangoeroe-woningen' (twee zelfstandige wooneenheden onder één dak).
Bevorder dat de 'eigen jeugd' in Leende kan blijven door hen te faciliteren in Leende een bij hun budget passende woning te huren of te kopen.
Belemmer het speculeren met woningen bestemd voor huur of koop. Stel een zelfbewoningsplicht na koop of huur in.
- d. Erken dat Leende haar eigen woonbehoeften heeft, en wat betreft het verlenen van bouwvergunningen niet afhankelijk mag zijn van grote projecten elders.
Onderzoek de mogelijkheid om bouw in te voegen in vrije bestaande locaties in Leende, als lintbebouwing, op locaties als de Breedvennen, op het voormalig parkeerterrein aan de Primulastraat en ongebruikte landbouwgronden aan de rand van Leende.

3. Voorzieningen

Welke voorzieningen zijn van groot belang om het dorp groener te maken en leefbaar te houden. Denk aan winkels, services, onderwijs, speel- en sportvoorzieningen, verenigingsleven, nutsvoorzieningen.

- a. Het is van belang dat een diversiteit van voorzieningen behouden blijft voor dagelijks inkopen, vooral in het hart van het dorp zoals: supermarkten, bakkers en andere aanvullende diensten zoals: delicatessen, slijterij, cateraar, maaltijden op bestelling, bloemen, etc..
Wees ruimhartig bij het verlenen van vergunningen bij nieuwe initiatieven en versimpel de vergunningenprocedure.
- b. Ontwikkel samen met inwoners en dorpsraad een centrumvisie voor een levendig en aantrekkelijk dorpshart waarin horeca, het gemeenschapshuis en vooral veel groen een centrale rol vervullen. Dat draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Leende als woonplaats en als toeristische trekpleister. Vergeet daarbij niet de voorzieningen voor (elektrische) fietsen.
- c. Maak samen met inwoners en dorpsraad een plan voor groenvoorzieningen en bankjes elders in het dorp maar ook in het buitengebied.
- d. Stimuleer gemeenschapsvoorzieningen en ontmoetingsplaatsen voor dorpsbewoners met een sociale functie: verenigingen, buurthuis, kerkgemeenschappen, let-op-elkaar groepen. Faciliteer zorg verlenende organisaties en organisaties, die ook zorg in hun pakket hebben, op zowel verenigingsbasis (ouderenverenigingen) als op coöperatieve basis.
Onderzoek de mogelijkheid van andere, bijvoorbeeld culturele, functies voor het kerkgebouw, zodat dit monumentale gebouw behouden blijft.

4. Openbare ruimte en infrastructuur.

Kunnen we de ruimte beter inrichten? Denk daarbij aan begaanbaarheid van wegen en paden, straten, wegen en inrichting van wijken, wateroverlast. Bruikbaarheid en begaanbaarheid voor voetgangers, gehandicapten, fietsers en automobilisten, veiligheid, weren van sluipverkeer. Maar denk ook aan een levendig en aantrekkelijk dorpshart (zie 3b).

- a. Doorgaand vrachtverkeer en agrarisch verkeer door het centrum van Leende zorgen voor overlast en vormen een gevaar voor schoolgaande kinderen. Daarnaast verhindert het verkeer door het centrum de realisatie van een aantrekkelijk en sociaal dorpshart. Onderzocht moet worden of het marktplein als eerste stap gedurende de weekenden of delen van weekenden verkeersvrij gemaakt kan worden. Realiseer daarom op een zo kort mogelijke termijn maar uiterlijk in 2040 een rondweg rondom Leende, onderdeel van een centrale as waarover al het niet-bestemmingsverkeer en sluipverkeer wordt geleid.
- b. Richt alle wegen en paden zo in, dat ook de slecht ter been zijnde burger, al of niet met rollator of rolstoel, zich daar veilig kan bewegen (wegdek, trottoirovergangen, berm en bermbegroeiing).
- c. Stel de maximumsnelheden voor alle wegen binnen de bebouwde kom op 30 km/h.
- d. Door het toenemende recreatieve fietsverkeer met e-bikes en van de sportieve fietsers die met hoge snelheden toeren, blijken vele fietspaden (bijvoorbeeld in het Leenderbos) te smal. Maak een plan om de fietspaden te verbreden tot goed berijdbare en veilige fietspaden.
- e. Houd rekening met de groei van het aantal elektrische auto's en fietsen door het aanleggen van oplaadpunten op strategische plekken.
- f. Voer slimme oplossingen in voor de mobiliteitsproblemen (door bv SmartWayZ aangeleverd).

5. Economie en samenleving.

De manier waarop we de lokale economie versterken en kleinschalige bedrijvigheid kansen bieden. Aard, omvang en plaats van bedrijfsterreinen, permanente en seizoensgebonden arbeid, huisgebonden arbeid, recreatie & toerisme.

- a. Leende heeft een ideale ligging t.o.v. grote bedrijven in de regio en werknemers pendelen of werken (parttime) van huis. Maar wonen en werken in eigen dorp of gemeente is ook aantrekkelijk. Faciliteer daarom kleinschalige en minder milieubelastende bedrijvigheid in ons dorp. Inventariseer de behoefte aan toekomstige ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid en biedt daarbij mogelijkheden voor starters. Groeperen van kleine ondernemers levert bovendien positieve interactie.
- b. Toerisme en recreatie is van belang voor economische bedrijvigheid, werkgelegenheid en vitaliteit van Leende. Leende kan nog meer profiteren van haar ligging te midden van uitgebreide natuur door de voorzieningen voor dagrecreanten nog aantrekkelijker te maken. Belangrijke onderdelen daarvoor zijn: bankjes, wandelpaden, fietspaden en een aantrekkelijk dorpshart.
- c. Stimuleer dat lokaal geproduceerde producten nog meer direct van boeren betrokken kunnen worden. Dat verlaagt de prijsdruk op die producten, vergroot de betrokkenheid bij elkaar van burgers en boeren. Verruim daarom eventuele beperkingen voor boerderijverkoop in bestaande bestemmingsplannen. Help boeren voorzieningen te treffen om te voldoen aan steeds stringenter milieuregels.

6. Energie, duurzaamheid

Duurzame opwek van energie én onze woningen verwarmen zonder aardgas (verwarming is onze grootste aardgas-slurper) zullen een grote impact hebben op onze leefomgeving en onze portemonnee. Hoe denkt U dat onze dorpsgemeenschap op deze verandering moet en/of zal reageren. Wat gaat U doen om het eigen verbruik te verminderen, zelf energie op te wekken en 'van-het-gas-af' af te komen?

- a. Informeer burgers regelmatig en stelselmatig over de plannen van de stuurgroep RES en geef aan hoe de gemeente invulling denkt te geven aan die plannen. Er is behoefte aan meer ondersteuning en advies, zowel technisch als financieel: welke kleine stappen kunnen gezet worden, wat wordt er van huishoudens verwacht en wanneer, geef voorbeelden die iedereen aanspreken, deel kennis. De gemiddelde inwoner weet niet hoe het aan te pakken.

Richt de aandacht in eerste instantie op isoleren van woningen onder het motto: "wat je bespaart hoeft je niet op te wekken."

Creëer een aanspreekpunt: "Het Energieloket"

- b. Hoe komen we van het aardgas af? Maak duidelijk welke mogelijkheden binnen onze gemeente worden overwogen als alternatief voor aardgas? Daarnaast ligt er ook de vraag welke mogelijkheden er zijn om gas te blijven gebruiken? Wijs op het risico van het feit dat inwoners overstappen op houtstof met alle gezondheidsgevaaren van dien. Creëer een aanspreekpunt bij de gemeente voor: advies en ondersteuning.
- c. Stimuleer het leggen van zonnepanelen, vooral op daken. Combineer dat eventueel door asbestdaken te verwijderen en te vervangen door zonnedaken. Onderzoek of er draagvlak is voor een coöperatieve benadering van de aanleg van zon- en windoplossingen op geschikte locaties.

Samenvattend blijkt er een groot gebrek aan duidelijkheid over de gemeentelijke plannen. Er is behoefte aan regelmatige, gerichte informatie met ondersteuning en advies. En er is behoefte aan een aanspreekpunt.

7. Leefomgeving.

Ons dorp is omgeven door omvangrijke landbouw- en natuurgebieden. Onze leefomgeving wordt bepaald door: groen, licht en lucht enerzijds en door negatieve factoren als lawaai, lichtvervuiling, stank, fijnstof, verkeer anderzijds. Ook infrastructuur en een aantal hiervoor genoemde aspecten maken deel uit van onze leefomgeving.

Op welke wijze kunnen we onze leefomgeving versterken?

Dat betekent dat er voor de leefomgeving een goede balans moet worden gevonden tussen burgerleven en agrarisch ondernemen.

Dit is een onderwerp dat ingebracht moet worden in het overleg met de gemeente en waarvoor in gezamenlijk overleg een oplossing moet worden gevonden.